

Curs
Història moderna i contemporània
(I)

Curs 2019-2020

**De la descoberta d'Amèrica fins als
nostres dies**

Índex

Presentació.....	3
Organització del curs.....	3
Professorat	4
Horaris del curs 2019-2020 i lloc de realització	4
Opcions i preus.....	4
Preinscripció i matriculació.....	5
Programa del curs.....	6
Mòdul 1: Història moderna (1453-1763).....	6
Mòdul 2: Història Contemporània (1750-2020).....	8

Presentació

Aquest és el primer curs d'una sèrie més extensa que pretén explicar els principals moments de la història recent de la humanitat, des de la descoberta d'Amèrica fins als darreres esdeveniments que estan succeint en l'actualitat i que han modificat la forma de veure i entendre el nostre món.

En els darrers gairebé sis segles de la nostra història, el món ha canviat radicalment i en tots aquests anys humanitat ha donat mostres del millor i del pitjor de sí mateixa; des de grans fites en el camp del desenvolupament intel·lectual i científic que ens han dut on fins som ara com a civilització, fins les més grans atrocitats i conflictes internacionals que han portat en més d'una ocasió a l'abisme de l'anihilació total de l'espècie i del planeta.

Al llarg dels diferents cursos que formaran aquest cicle participaran diversos experts (historiadors, antropòlegs, periodistes, analistes polítics...) especialitzats en cada època que no tant sols descriuran els fets d'una forma diacrònica explicant les causes i les motivacions dels principals esdeveniments, les conseqüències que van tenir i com van afectar als esdeveniments següents, sinó que també reflexionaran i faran reflexionar als alumnes sobre cada un d'ells i del perquè es va arribar a aquelles situacions.

L'objectiu és fer un repàs per la nostra història recent des d'un punt de vista crític analitzant els fets del passat i del present a partir de totes les fonts i punts de vista possibles, sense passió però amb rigor, per poder arribar a entendre millor el món que ens ha tocat viure.

Organització del curs

El curs està organitzat en dos mòduls:

- Mòdul 1: Història Moderna (1453-1763)
- Mòdul 2: Història contemporània (1750-2020)

Cada mòdul consta d'11 classes cada un d'una hora i mitja de durada a càrrec de reconeguts especialistes en cada àrea temàtica.

El curs està muntat de forma totalment modular, de manera que es pot cursar tot de forma conjunta o per mòduls de forma independent. Podeu trobar les diferents opcions a l'apartat 'Programa del curs'

Cada assignatura comptarà amb una material didàctic format per un dossier i les presentacions en PDF que es projectaran a classe, a les quals es podrà accedir a partir d'una clau que es donarà un cop feta la inscripció. Aquests materials s'entregaran setmanalment el dia de la classe.

Aquells que ho desitgin, a final de curs poden optar a un diploma d'assistència d'acord amb el tipus de curs que hagin realitzat.

Opcionalment es podrà fer alguna sortida complementària que ja s'anunciarà durant el curs.

Professorat

Dr. David Alegre Lorenz

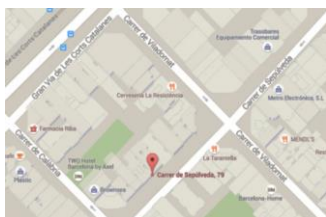
Doctor en Història Contemporània, Política i Social per la UAB. Professor d'Història Contemporània a la Universitat de Girona. Coeditor de la *Revista Universitaria de Historia Militar* i autor d'obres com *La batalla de Teruel: guerra total en España* o *Comunidades rotas: una historia global de las guerras civiles, 1917-2017*.

Sr. Francesc Carol

Llicenciat en Antropologia i Dret. D.E.A. en Antropologia Aplicada. Postgrau en Egiptologia.

Horaris del curs 2019-2020 i lloc de realització

Les activitats del cicle es realitzen a **Arqueonet**, al carrer **Sepúlveda 79 de Barcelona** (08015).

Els dies de les activitats són els següents (Trobareu les dates i el temari de cada mòdul al programa de les assignatures):

Assignatura	Professorat	Calendari
Mòdul 1 Història Moderna (1453-1763)	Prof. Francesc Carol	Els dijous Del 10 d'octubre de 2019 al 9 de gener de 2020 (el 5 de desembre no hi haurà classe) De 18.00 h a 19.30 h
Mòdul 2 Història Contemporània (1750-2020)	Dr. David Alegre	Els dijous Del 23 de gener al 2 d'abril de 2020 De 17,45h a 19,15h.

Opcions i preus

Opcions	Preus totals	Terminis de pagament			
		Matrícula	2n termini (finals novembre 2019)	3r termini (finals gener 2020)	4t termini (finals de febrer 2020)
Curs complet	310 €	130 €	60 €	60 €	60 €
Mòduls solts	175 €	<i>Els pagaments dels mòduls i de les classes soltes es realitzen de forma íntegra, sense terminis.</i>			
Classes soltes	18 €				

Preinscripció i matriculació

Preinscripció

Podeu fer preinscripció per qualsevol de les següents vies:

1. Per correu electrònic: enviar un missatge a l'adreça arqueonet@arqueonet.net especificant la següent informació:

- Títol del missatge: "Inscripció curs d'Història moderna i contemporània 2019-2020"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
  - Inscripció al curs complet
  - Inscripció a un mòdul: indicar quin
  - Inscripció a sessions independents: indicar quines
- Dades de cada participant que s'inscriu: nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

2. Per la pàgina web d'Arqueonet, a través de l'enllaç següent:

http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html

Complimentar els camps de dades personals indicats a la pàgina web i, en el camp "Missatge", especificar la següent informació:

- En primer lloc incloure el text "Inscripció al curs d'Història moderna i contemporània 2019-2020"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
  - Inscripció al cicle complet
  - Inscripció a un mòdul: indicar quin
  - Inscripció a sessions independents: indicar quines

3. Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 937423014 o 667013352.

4. Presencialment: a Arqueonet, carrer Sepúlveda 79 – 08015 Barcelona, de dilluns a divendres de 10h a 14h i de 16h a 20h

Un cop feta la preinscripció, Arqueonet enviarà un mail confirmant la recepció la mateixa.

Les places s'adjudicaran per estricte ordre d'arribada de les sol·licituds.

Matriculació

Quan s'assoleixi el nombre mínim d'assistents, Arqueonet ho comunicarà a tots els preinscrits i llavors s'iniciaran els passos per formalitzar la matrícula.

Les matrícules es podran formalitzar de forma presencial a **la seu d'Arqueonet** dins dels horaris d'obertura (de 10h a 14h i de 16h a 20h), en efectiu o targeta, o bé per transferència bancària per l'import corresponent al número de compte que us indicarem.

En cas de fer-ho per transferència, cal indicar en la mateixa el **nom complet**, i com a concepte:

- "Inscripció al curs d'Història moderna i contemporània 2019-2020"
- "Inscripció al curs d'Història moderna i contemporània 2019-2020" Segons correspongui a cada cas.

Programa del curs

El curs està organitzat en dos mòduls que es poden cursar de forma completament independent l'un de l'altre, amb un total de 22 sessions d'una hora i mitja de durada.

A continuació presentem els dos mòduls:

Mòdul 1: De la descoberta d'Amèrica a la Revolució Francesa

Presentació

Curs adreçat a conèixer la història de l'Edat Moderna, des de la caiguda de Constantinoble i el descobriment d'Amèrica fins al segle XVIII, el segle de la il·lustració. Es farà especial referència al procés colonitzador d'Amèrica, tant l'expansió espanyola i portuguesa com l'entrada d'anglesos, francesos i altres potències. També repassarem els principals conflictes de l'època com són les guerres de religió (sobretot la dels trenta anys), els diversos conflictes colonials i la Guerra dels set anys. Un període històric marcat per l'aparició de l'estat modern que va finalitzar amb el feudalisme, i de noves dinasties com els Borbons, els Romànov i els Tudor que van marcar l'inici de l'absolutisme. També una època històrica on el monopoli del catolicisme es veu trencat per l'aparició de la reforma protestant i les seves diverses branques, dedicarem una de les sessions a explicar aquest fenomen religiós que va marcar la política europea de l'Edat Moderna. Per últim, farem un repàs a l'aparició de noves potències com Rússia, Suècia, Espanya Prússia o Anglaterra i la progressiva pèrdua de poder d'antigues estructures polítiques medievals com el Sacre Imperi Roma Germànic o l'Imperi Otomà.

Professor

Francesc Carol

Llicenciat en Antropologia i Dret, D.E.A. en Antropologia Aplicada i Postgrau en Egiptologia.

Accessibilitat

Aquest curs està obert a qualsevol persona que vulgui conèixer la temàtica. No són necessaris coneixements previs.

Programa (11 sessions)

1. L'inici de l'Edat Moderna

La caiguda de Constantinoble. Els nous avenços científics; la pólvora i la impremta. Les grans exploracions; Portugal i l'Índia. El descobriment d'Amèrica; la conquesta del nou món. Els estats nació a Europa. El Sacre Imperi Roma Germànic. Els reis catòlics i els Tudor, les noves polítiques d'aliances. El Renaixement.

2. El segle XVI, la Reforma Protestant

Els orígens de la Reforma Protestant. Luter i la seva doctrina. Calvi i el determinisme. Els diversos grups protestants. L'expansió de la reforma a Alemanya i a la resta d'Europa. Els hugonots francesos.

3. Noves dinasties i noves polítiques

Carles I d'Espanya i V d'Alemanya, el gran emperador. El conflicte amb França. El repartiment d'Itàlia. El Sacre Imperi Roma Germànic. Enric VIII i el cisma anglicà. Les guerres de religió a França; hugonots i catòlics. Enric IV, els Borbons arriben al poder. Felip II i la divisió dels Habsburg. Isabel Tudor i l'edat d'or Anglesa.

4. El segle XVII i la Contrareforma

El declivi del poder espanyol, La rebel·lió dels països baixos. La contrareforma i els conflictes religiosos. El camí cap a la guerra. Els Estuard, una nova dinastia a Anglaterra.

5. La Guerra dels Trenta Anys

El Sacre Imperi Alemany, una monarquia electiva. La dieta imperial i la defenestració de Praga. Els escenaris de la guerra. De guerra religiosa a guerra política. Els desastres de la guerra. Conseqüències de la Guerra dels 30 anys. Suècia, una nova potencia entra en joc.

6. Amèrica

La conquesta d'Amèrica. Espanya i Portugal; el tractat de Tordesillas i el repartiment del continent. La fi de les cultures precolombines; la conquesta dels imperis Maia i Asteca. Anglaterra, França i els Països Baixos, més potencies en joc.

7. Europa de l'Est

L'Imperi Otomà i els setges de Viena. L'Expansió d'Àustria en el Danubi. Polònia, el declivi d'una potència. L'adveniment dels Romànov a Rússia. Pere el Gran de Rússia i les seves reformes.

8. La França del Rei Sol

La França dels Borbons, una nova dinastia, un nou impuls. Lluís XIV i les seves gran reformes. França, la nova gran potencia. Les reformes internes i l'expansionisme exterior.

9. El Segle XVIII, els nous canvis a Europa

La Guerra de Successió espanyola. La fi dels Estuard i el naixement de Gran Bretanya. L'expansió russa; de la Gran Guerra del Nord al conflicte Turc.

10. Amèrica, el camí cap a la Independència

L'expansió britànica i francesa; el Canadà i la Louisiana. El conflicte entre britànics i francesos. La Guerra dels 7 Anys. Les reivindicacions dels colons britànics.

11. El Segle XVIII: el segle de la Il·lustració

De les monarquies absolutes al despotisme il·lustrat: Carles III d'Espanya, Maria Teresa d'Àustria, Caterina la Gran de Rússia. Frederic II de Prússia; el naixement d'una nova potencia. El repartiment de Polònia. El moviment Il·lustrat.

Mòdul 2: L'Edat Contemporània (1750-2020)

Presentació

Molt sovint estem acostumats a rebre la història d'una manera tancada i passiva, enlloc de veure en ella un camp de coneixement obert i proactiu el qual hauria de tenir per fi generar un escenari per la reflexió crítica i la revisió constant del passat. Aquest curs proposa un recorregut interpretatiu a través d'alguns dels esdeveniments i processos històrics fonamentals dels últims dos segles i mig, sens dubte alguns dels més paradigmàtics i decisius de la contemporaneïtat, aquells que han donat forma al món en el qual vivim. Així doncs, lluny d'optar per una perspectiva clàssica centrada en una història política-diplomàtica dels grans estats, el que volem proposar és una sort de taller d'història on puguem visitar el passat col·lectivament, és a dir, una aposta on l'alumnat sigui protagonista, donant forma a reflexions individuals i compartides a partir del treball i a l'intercanvi d'opinions.

Durant el curs donarem primacia en tot moment a les visions descentralitzades i crítiques amb els models explicatius clàssics, és a dir, proposant apropaments al passat que ens ajudin a entendre la història des de fora d'Occident. No obstant, en tot moment tindrem un ull posat en com els interessos econòmics-polítics i la cultura occidentals han permeat el món fins a fer-ne difícil la seva comprensió. El curs també atindrà a les dimensions culturals, socials i econòmiques dels esdeveniments objecte d'estudi, sense oblidar la geopolítica i la diplomàcia que els envolta, i tenint molt en consideració la realitat sobre el terreny, és a dir, com va viure els fets la gent corrent de diferents latituds a nivell mundial. D'aquesta manera comprendrem més clarament la contemporaneïtat en tota la seva riquesa, atenent a les connexions internacionals i transnacionals, comparant diferents realitats, i fent servir tot tipus de fonts per aconseguir-ho: fotografia, mapes, art, cultura popular, literatura, documentació històrica i per descomptat la bibliografia més avançada. L'objectiu fonamental és aportar a l'alumnat claus per entendre no només el nostre passat més recent, sinó el món en el qual vivim, les causes de la seva forma actual i la seva possible evolució futura.

Professor

David Alegre Lorenz

Dr. en Història Contemporània, Política i Social per la UAB. Professor d'Història Contemporània a la Universitat de Girona. Coeditor de la *Revista Universitaria de Historia Militar* i autor d'obres com *La batalla de Teruel: guerra total en España* o *Comunidades rotas: una historia global de las guerras civiles, 1917-2017*.

Accessibilitat

Aquest curs està obert a qualsevol persona que vulgui conèixer la temàtica. No són necessaris coneixements previs. Abans de començar les classes el professor repartirà un completíssim dossier amb bibliografia, literatura, còmics i filmografia centrada en els diferents temes que tractarem.

Programa (11 sessions)

Bloc 1.

Revolució francesa i guerres napoleòniques, 1756-1821

1. Crisi de l'Antic Règim a nivell transatlàntic, segona meitat del segle XVIII. Causes, principals fets i abast de la revolució francesa a ambdós costats de l'Atlàntic. El primer laboratori de la contemporaneïtat. El poder carismàtic de natura militar i imperial. El camí de la República a l'Imperi, de la sobirania nacional a Napoleó.

Bloc 2. Revolució americana, expansió cap a l'Oest i guerra civil estatunidenca, 1776-1865

2. Els orígens dels Estats Units d'Amèrica: la Declaració d'Independència i la Guerra de les Tretze Colònies, la cultura del destí manifest, la conquesta de l'Oest i la societat d'immigrants.
3. Guerra de Secessió Estatunidenca, la primera guerra moderna i total: causes i desenvolupament. La refundació dels Estats Units i la consolidació d'una cultura política moderna i particular.

Bloc 3. Expansió i consolidació de l'estat burocràtic modern, imperialisme i crisi finisecular, 1870-1914

4. Les característiques del model industrial-capitalista, l'impuls de la globalització mitjançant l'imperialisme, l'aparició del moviment obrer i la evolució de les lluites per l'emancipació de l'home: des de la Comuna de París fins al fracàs de la Segona Internacional a les portes de la Gran Guerra.
5. El món d'ahir o el principi de la fi: la destrucció d'un model d'organització social, econòmica i política mil·lenari. Capitalisme, crisi econòmica i noves expressions culturals. Les causes de la Gran Guerra en el capitalisme.

Bloc 4. Revolució russa i estalinisme, 1905-1953

6. L'alternativa al capitalisme o la primera revolució social a Rússia, dels seus orígens a la seva consolidació al mig d'una guerra civil sense precedents a Europa. La por davant el comunisme a nivell mundial, algunes claus.
7. Les lluites pel poder: el socialisme en un sol país o la revolució internacional? Els plans quinquennals, la consolidació de la revolució, el poder personal d'Stalin i la modernització accelerada: de l'arada a la bomba nuclear.

Bloc 5. Una visió descentralitzada de la Guerra Freda, 1912-1989

8. L'entrada xinesa en la contemporaneïtat: claus per entendre la Xina actual i la seva contribució decisiva a la història del segle XX
9. Tot un seguit de guerres calentes a les perifèries imperials, els conflictes de la descolonització i l'emergència dels nous estats postcolonials: una independència congelada?

Bloc 6. Dissolució del bloc comunista a Europa i fi de la Unió Soviètica, 1973-1995

10. Entendre des d'una perspectiva crítica les causes del fracàs del comunisme com alternativa al sistema liberal-capitalista, en comparació amb ell i atenent a les conseqüències de la seva derrota. Una història des de la guerra afgana-soviètica a les guerres iugoslaves passant per Txernòbil i la descomposició interna de la Unió Soviètica.

Bloc 7. Cloenda: la guerra civil a l'epicentre de la contemporaneïtat i el món actual

11. Analitzarem la importància i evolució de les guerres civils a la contemporaneïtat, centrant-nos especialment a les dels últims cent anys.